

DRUŠTVENE VIJESTI

III PLENUM SAVEZA POLJOPRIVREDNIH INŽENJERA I TEHNIČARA

31. V 1963. godine održan je u Zagrebu III plenum Saveza, kojem su prisustvovali, osim članova Upravnog odbora, i delegati kotarskih društava i podružnica. Plenumu je prisustvovao i inž. Vojin Jelić, član Ideološke komisije Glavnog odbora SSRN Hrvatske.

Dnevni red:

1. pripreme za Skupštinu Saveza;
2. preporuka o organizaciji nosioca unapređenja poljoprivrede u komuni;
3. neka organizaciona pitanja;
4. razno.

Prije prelaska na dnevni red podijelio je dr Jan Čizek, tajnik Upravnog odbora, diplome zaslužnim i počasnim članovima Saveza, koje im je dodijelio II kongres PITJ-e i čestitao im na zasluženom priznanju.

Diplome su primili:

1. Prof. dr Albert Ogrizek
2. Prof. dr Željko Kovačević
3. Prof. dr Većeslav Pavlek
4. Prof. dr Nikola Rapajić.

Na II kongresu je dodijeljena i povelja »Gospodarskom listu« i poduzeću »Orbis« u znak priznanja 120. godišnjice izlaženja lista i širenja poljoprivrednog znanja, koja je uručena uredniku »Gospodarskog lista« inž. Josipu Mimici.

U ime slavljenika zahvalio se prof. dr A. Ogrizek istakavši, da mu je ova pažnja drugova iz struke uz orden rada našeg druga Tita najdraže priznanje, koje mu daje podstrek da i poslije 70 godina života i dalje radi u korist naše socijalističke zajednice.

Plenum je nakon diskusije usvojio izvještaj o radu Izvršnog odbora. Donijet je zaključak da se ubrza osnivanje organizacija po općinama kako bi se krajem VI mjeseca mogla održati Godišnja skupština Saveza.

Odobren je prijedlog o organizaciji simpozija o proizvodnji povrća, te je Sekciji za povrće dodijeljeno u tu svrhu 200.000 dinara za pokriće troškova.

O nacrtu Statuta se razvila živa diskusija.

Delegat iz Varaždina inž. Rusan je predložio, da se mogu osnivati podružnice samo u onim općinama, gdje ima veći broj članova i gdje je moguća veća aktivnost, pa da se predvidi mogućnost osnivanja podružnice za više općina pa čak i za čitav kotar u pojedinom slučaju. Također je istakao da bi »Agronomski glasnik« trebao donositi stručne članke, rezultate i dostignuća, ali na višem nivou od »Gospodarskog lista«.

Delegat iz Osijeka drug Dabetić je naglasio potrebu da se u pojedinim komunama osječkog kotara, kao npr. u Belom Manastiru, osnuju organizacije agronoma, zbog velikog broja agronoma (»Belje«) i važnosti stručne problematike.

Delegat iz Vinkovaca inž. Drago Majstorović se založio, da osnovna organizacija, tj. društvo, bude u komuni a da u kotaru djeluje savez društava. Ovaj prijedlog je naročito podržao dr Većeslav Pavlek.

U raspravi, povodom preporuke o organizaciji nosioca unapređenja poljoprivrede u komuni, inž. Ivo Kuštrak, predsjednik Saveza, istakao je da ona treba inicirati diskusiju u našim organizacijama, pa će se nakon analize situacije izraditi konkretni prijedlozi za takvu organizaciju u komuni koja će omogućiti da primijenimo sve što znamo na korist čitave zajednice.

Dr Većeslav Pavlek, potpredsjednik Saveza i inicijator preporuke je istakao, da je obilazeći podružnice ohrabren jedinstvenim učešćem agronoma na unapređenju poljoprivrede, te da je baš sada vrijeme da se postojeća sredstva i znanje spoje u korist pojedine komune i čitave poljoprivrede. U diskusiji su još učestvovali delegati iz Vrbovca, Zadra, Rovinja, Rijeke, Belog Manastira, Koprivnice, Osijeka i Zaboka.

Na kraju je zaključeno, da se preporuka uputi društvima u komunama uzevši u obzir eventualne primjedbe, koje će biti iznesene na Skupštini.

**SKUPŠTINA SAVEZA POLJOPRIVREDNIH INŽENJERA I TEHNIČARA
HRVATSKE**

U Zagrebu je održana 20. VI 1963. Godišnja skupština Saveza PITH-e.

Skupštini su prisustvovali:

Jure Bilić, sekretar za poljoprivredu Izvršnog vijeća Sabora,
Nikola Šegota, predsjednik Sindikata poljoprivredno-prehrambenih radnika
Hrvatske,

inž. Vojin Jelić, predstavnik Glavnog odbora SSRNH-e,
prof dr Budimir Milojić, predstavnik Saveza poljoprivrednih inženjera i
tehničara Jugoslavije,
dr inž. Milan Androić, predsjednik Saveza inženjera i tehničara Hrvatske,
prof dr Nikica Rapajić, dekan Poljoprivrednog fakulteta u Zagrebu,
te preko stotinu delegata i članova društava poljoprivrednih inženjera i tehničara.

Dnevni red:

1. Izbor radnog predsjedništva
2. Izbor verifikacione komisije, ovjerovitelja zapisnika, komisije za zaključke i kandidacione komisije
3. Referat o narednim zadacima Saveza
4. Izvještaj Upravnog odbora, blagajnika i Nadzornog odbora
5. Diskusija o izvještajima i referatu
6. Donošenje Statuta Saveza
7. Davanje razrješnice Upravnom i Nadzornom odboru
8. Biranje novog Upravnog i Nadzornog odbora
9. Razno.

U radno predsjedništvo su izabrani:

1. Inž. Ante Todorić
2. Bosiljka Šabarić
3. Dr Vlado Mihalić
4. Inž. Ante Ivušić
5. Inž. Karmen Vincelj

U verifikacionu komisiju su izabrani:

1. Inž. Nikola Francetić
2. Inž. Petar Štrbac
3. Inž. Luka Lacković

Za ovjerovitelje zapisnika su izabrani: inž. Silvio Omrčen i inž. Nikola Francetić.

U komisiju za zaključke su izabrani:

1. Inž. Ivo Kuštrak
2. Inž. Drago Vodopija
3. Inž. Franjo Šatović

U kandidacionu komisiju su izabrani:

1. Inž. Josip Mimica
2. Dr Branko Đurašin
3. Inž. Silvio Omrčen.

Referat o narednim zadacima je podnio inž. Ivo Kuštrak, predsjednik Saveza (referat donosimo u cijelosti u ovom broju »Agronomskog glasnika«).

Izvještaj Upravnog odbora nije čitan na Skupštini, jer je dostavljen delegatima i objavljen u »Agronomskom glasniku«.

Izvještaj o financijskom poslovanju za period od prošle Skupštine, održane 30. VI 1961. do zaključno 31. V 1963. godine, podnio je blagajnik Vlado Lešić. U proteklom razdoblju je Savez ostvario prihode u iznosu od 13,282.604 dinara i rashode od 13,017.548 dinara, te je saldo na dan 31. V 1963. iznosio 265.056 dinara.

Po uplati članarine najbolje stoje Društva Osijek, Našice, Nova Gradiška, Dubrovnik, Kutina, Sisak, Vukovar i Virovitica, dok većina društava neredovito uplaćuje članarinu premda članovi redovito primaju »Agronomski glasnik«.

Od Savjeta za nauku i kulturu 1962. godine je dobivena dotacija u iznosu od 2.320.000, koja je kao i dotacija SIV-a od 1.500.000 dinara dodijeljena poduzeću »Orbis« za štampanje »Agronomskog glasnika« i materijala za Simpozij o voćarstvu. Za poslovanje Društva dodijelio je 1962. godine i Glavni zadružni savez Hrvatske 1.500.000 dinara.

Pojedina društva duguju članarine za 1962. godinu 1.320.640 dinara i za 1963. 1.365.790 dinara.

U ime Nadzornog odbora podnio je izvještaj inž. Zdravko Karpišek i predložio da se da razrješnica starom Upravnom i Nadzornom odboru.

DISKUSIJA

Prof. dr Budimir Milojić pozdravio je Skupštinu u ime Saveza poljoprivrednih inženjera i tehničara Jugoslavije i Saveza poljoprivrednih inženjera i tehničara Srbije. On je istakao da je Savez Hrvatske jedan od aktivnijih čije su forme rada u sekcijama prihvaćene na II kongresu PIT-a Jugoslavije i preporučene ostalim Savezima, a osobito služi za primjer uporno zalaganje za izdavanje »Agronomskog glasnika«.

Nikola Šegota je pozdravio Skupštinu u ime Sindikata poljoprivredno-prehrambenih radnika. Ističući važnost razrade sedmogodišnjeg plana, drug Šegota je naglasio ulogu stručnjaka u pomoći da planeri budu zaista kolektivni, ekonomske jedinice i da planovi budu što realniji i temeljitiji imajući u vidu borbu za standard, visoki dohodak na bazi visoke produktivnosti i visokih prinosa. Ističući rezultate poljoprivrede naglasio je, da su poljoprivredne organizacije sjeverne Hrvatske ostvarile visoki dohodak koji je iznad prosjeka industrije. Na žalost poljoprivredne organizacije ispod Save su u gubicima, te traže izlaz u smanjenju osobnih dohodaka. Osobni dohoci vezani za rezultate, visoka nagrađivanja za visoke rezultate mobilizaciona su snaga razvoja. Na kraju je drug Šegota istakao potrebu što šire saradnje između Sindikata i Saveza agronoma kao i potrebu integracije poljoprivredne štampe za masovno obrazovanje proizvođača oko »Gospodarskog lista«.

Dr inž. Milan Androić, predsjednik Saveza inženjera i tehničara Hrvatske, je naglasio veliku stručnu i društvenu odgovornost inženjera i tehničara, koji se ne svode samo na tehnologiju već i na aktivno učešće u stvaranju novih društvenih odnosa zasnovanih na radničkom i društvenom samoupravljanju. »Poljoprivredni stručnjaci igraju zaista značajnu ulogu i gledajući sa šireg aspekta oni su ključni u današnjim privrednim zbivanjima. Naša društva nisu ni tehnokratske organizacije ni »pjevačka« društva. Poznato je da u kolektivu bolnice kad se radi o odnosu između ljudi, pravima ljudi, onda od čistača do direktora svi imaju jednaka prava, ali kad se operira čir na dvanaestercu, onda to radi samo kirurg«, rekao je dr Androić. Na kraju je dr Androić istakao da je u fazi industrijsko-tehnološke revolucije naročito važan rad organizacije inženjera i tehničara.

Inž. Ivan Novak, delegat iz Varaždina, osvrnuo se na potrebu uporne borbe za provedbu zaključaka stručnih sekcija Saveza na terenu. Tako je zaključak stručne Sekcije za kukuruz bio među ostalim i realizacija sklopa od 45—50.000 biljaka na hektar, a iz realizacije društvenog sektora se vidi, da je ostvareno oko 38.000 biljaka/ha. Slično je i za pšenicu, gdje se uspjelo ostvariti oko 400 biljaka na kvadratni metar, što ne osigurava 50q/ha prinosa. Priprema rada ne zadovoljava, a naročito priprema sjemena, zemljišta itd. Ističući brzo podizanje standarda radnih seljaka u selima, gdje se veliki dio domaćinstava uključio u društveni proces proizvodnje, inž. Novak je naglasio važnost razmatranja tih problema u društvima radi što šireg zahvaćanja procesa proizvodnje na selu kooperacijom.

Inž. Silvio Omrcen, delegat iz Samobora, govorio je o radu Društva na području zagrebačkih općina Samobor, Zaprešić i Jastrebarsko. On je istakao, da bi društva agronoma na područjima, gdje ima više manjih poljoprivrednih organizacija sa slabim društvenim sektorom, trebala biti stručni regulator investicione izgradnje koristeći i postojeće proizvodne kapacitete sela.

Dr Ivo Kovačević, tajnik Sekcije za voćarstvo, govorio je o radu Sekcije, koja je uspjela okupiti na Simpozij o voćarstvu oko 70 stručnjaka iz Jugoslavije, te inozemstva čime je učinjen korak naprijed u formiranju daljnjih stavova. Zatim je istakao potrebu jačeg uključivanja u izradu sedmogodišnjeg plana, poveživanjem tehnologa i ekonomista i jačoj razmjeni iskustava preko štampe i ekskurzija unutar Jugoslavije, kao i posjeta plantažnim voćnjacima u inozemstvu, što bi pridonijelo formiranju voćara-specijalista.

Inž. Ante Todorčić osvrnuo se na neke nedostatke u radu Saveza. Naročito je podvukao premalen kontakt sa društvima na terenu, slabosti stručnih sekcija, što nisu uspjele uključiti više članova s terena, već su u njima pretežno članovi iz centra, zatim potrebu da se u rad oko pisanja u »Agronomskom glasniku« uključi što više drugova iz proizvodnih organizacija.

Prof. dr Željko Kovačević, predsjednik Sekcije za zaštitu bilja, govorio je o planovima rada Sekcije. Naročito je istaknuo važnost faune u tlu zbog sve veće upotrebe kemijskih sredstava za gnojidbu i zaštitu, na čemu će raditi posebna grupa sekcije jugoslavenskog karaktera. Naglasio je, da svi kukci i organizmi u tlu nisu štetni već da ima čak i više korisnih i da je potrebno znati dokle se smije ići u pogledu kemijskih sredstava. Drugi zadatak Sekcije je da traži svagdje gdje je moguće zamjenu kemijskih sredstava biopreparatima, rekao je na kraju prof. Kovačević, pozivajući agronome da traže zaštitare uvijek kad nešto u prinosima »ne štima«.

Nastavljajući rad Skupština je donijela Statut Saveza poljoprivrednih inženjera i tehničara Hrvatske (Statut će biti štampan u posebnoj knjizi i dostavljen članovima kao prilog »Agronomskog glasnika«).

Na Skupštini je predsjednik radnog predsjedništva, inž. Ante Todorčić, uručio diplomu zaslužnog člana prof. dr Nikići Rapajiću, dodijeljenu na II kongresu Saveza poljoprivrednih inženjera i tehničara Jugoslavije 27. XI 1962. godine.

Nakon što je Skupština dala razrješnicu dosadašnjem Upravnom i Nadzornom odboru izabrani su novi organi Saveza.

U Upravni odbor su izabrani:

1. inž. Ivo Kuštrak, potpredsjednik Privredne komore SRH-e i dosadašnji predsjednik Saveza;
2. dr Ranko Licul, docent Poljoprivrednog fakulteta u Zagrebu;
3. inž. Franjo Šatović, glavni urednik »Agronomskog glasnika« i zamjenik direktora Centra za primjenu nauke u poljoprivredi;
4. Stjepan Brlek, poljoprivredni tehničar, predsjednik općinske skupštine Cazma;
5. inž. Pero Štrbac, rukovodilac peradarske farme »Agrokombinata« Zagreb;
6. inž. Tonka Borić, iz Instituta za poljoprivrednu ekonomiku;
7. inž. Stjepan Bajt, direktor Poljoprivredne stanice Sisak;
8. inž. Stjepan Kuzmanović, upravitelj Poljoprivredne zadruge Pisarovina;
9. Olgica Pezerović, poljoprivredni tehničar Poljoprivredne stanice Županja;
10. dr Josip Gotlin, profesor Poljoprivrednog fakulteta u Zagrebu;
11. inž. Irina Bulović iz Zavoda za stručno školstvo u Zagrebu;
12. inž. Zdravko Vincek, iz Instituta za poljoprivrednu ekonomiku;
13. inž. Josip Mimica, urednik »Gospodarskog lista« i pomoćnik sekretara za poljoprivredu.

U Nadzorni odbor su izabrani:

1. inž. Ivo Novak, direktor Poljoprivredne stanice Varaždin;
2. dr Vlado Mihalić, prof. Poljoprivrednog fakulteta u Zagrebu;
3. inž. Maja Jović, iz Udruženja učeničkih zadruga u Zagrebu;
4. inž. Luka Matijević, poljoprivredni inspektor općine Zaprešić;
5. inž. Jovanka Nešić, iz Industrijsko-poljoprivrednog kombinata Vinkovci.

U Upravni odbor prema Statutu delegiraju i savezi društava poljoprivrednih inženjera i tehničara kotara svoga predsjednika ili tajnika i stručne sekcije Saveza također predsjednika ili tajnika.

U ime novoizabranog Upravnog i Nadzornog odbora zahvalio se na kraju Skupštine inž. Ivo Kuštrak naglasivši, da je Skupština dala znatan doprinos i postavila zadatke, da naše organizacije krenu još brže naprijed u razvoju naše poljoprivrede.

I SJEDNICA UPRAVNOG I NADZORNOG ODBORA SAVEZA PITH-e

27. VI 1963. održana je u Zagrebu I sjednica novoizabranog Upravnog odbora i Nadzornog odbora Saveza poljoprivrednih inženjera i tehničara Hrvatske.

Dnevni red:

1. konstituiranje Upravnog odbora,
2. analiza zaključaka III plenuma i Skupštine Saveza,
3. izrada 7-godišnjeg plana,
4. razno.

Predsjedništvo Upravnog odbora sačinjavaju:

1. inž. Ivo Kuštrak, predsjednik;
2. dr Ranko Licul, tajnik;
3. inž. Franjo Šatović, I potpredsjednik;
4. inž. Petar Štrbac, II potpredsjednik;
5. dr Josip Gotlin, predsjednik komisije za naučni rad;
6. inž. Irina Bulović, predsjednik komisije za kadrove i školstvo;
7. inž. Zdravko Vinček, predsjednik komisije za produktivnost rada;
8. inž. Josip Mimica, predsjednik komisije za štampu;
9. Stjepan Brlek, polj. tehn. član;
10. inž. Tonka Borić, član;
11. inž. Stjepan Bajt, član;
12. Olgica Pezerović, polj. tehn. član;
13. inž. Stjepan Kuzmanović, član.

Upravni odbor sačinjavaju i svi predsjednici ili tajnici stručnih sekcija Saveza kao i predsjednici ili tajnici saveza društava kotara, koje sekcije odnosno savezi društava kotara delegiraju.

Pod 2. tačkom dnevnog reda zaključeno je, da se preporuka o osnivanju organizacije nosioca unapređenja poljoprivrede u općini objavi u »Agronomskom glasniku« kako ju je izradila komisija uz neke manje dopune i upute i tako svim društvima u općinama.

Komisiji za zaključke, izabranoj na Skupštini, stavljeno je u zadatak da izradi prijedlog zaključaka, na osnovu izvještaja, referata i diskusije, a tada će se poslije razmatranja Upravnog odbora objaviti u »Agronomskom glasniku«. Ostali materijali Skupštine će se objaviti u skraćenom obliku u broju 8 »Agronomskog glasnika«.

Raspravljajući o izradi 7-godišnjeg plana Upravni odbor je zaključio, da se stručne sekcije aktivno uključe u rad na izradi 7-godišnjeg plana, da ga pregledaju i daju svoje primjedbe, dok je još u prednacrtu. U tu svrhu potrebno je dogovoriti sa Zavodom za plan o samom učešću pojedinih sekcija.

Isto tako se preporuča svim društvima u općinama i savezima u kotarevima, da se odmah uključe u izradu 7-godišnjeg plana razvoja svoga područja.

Na kraju je novi Upravni odbor potvrdio odluku dosadašnjeg Upravnog odbora o izboru novog Uredništva »Agronomskog glasnika« prihvativši i zahvalu na članstvu uredništva dr Većeslava Pavleka odajući mu istovremeno priznanje na višegodišnjem upornom radu.

Za glavnog i odgovornog urednika je postavljen inž. Franjo Šatović, a za članove uredništva dr Josip Brčić, inž. Zvonko Pečarić, inž. Bogdan Šestan i inž. Kazimir Štiglić.

U šire uredništvo delegiraju stručne sekcije Saveza po jednog svog predstavnika.

Po završetku sjednice Upravnog odbora održana je I sjednica Nadzornog odbora na kojoj je izabran za predsjednika dr Vladimir Mihalić.

I SJEDNICA UREDNIŠTVA »AGRONOMSKOG GLASNIKA«

3. VII 1963. godine održana je I sjednica novoizabranog Uredništva »Agronomskog glasnika«.

Dnevni red:

1. problemi pisanja i uređivanja »Agronomskog glasnika«,
2. pripreme za broj 8/63.

Nakon duljeg razmatranja problema, kome je namijenjen i kako treba da piše »Agronomski glasnik«, zaključeno je slijedeće:

1. »Agronomski glasnik« je stručni društveni časopis namijenjen svim poljoprivrednim inženjerima i tehničarima Hrvatske. »Glasnik« treba biti koristan i zanimljiv većini agronoma pomažući im u svakodnevnom rješavanju stručnih problema na radnom mjestu. Važnost pojedinih problema najlakše će se vidjeti iz brojnog stanja zaposlenih stručnjaka po pojedinim grupama organizacija i ustanova, a to treba pripremiti za 9. broj »Glasnika«. Tim pregledom treba utvrditi broj stručnjaka u poljoprivrednim organizacijama, zadrugama, stanicama, industriji i trgovini, privrednim komorama, općinama i kotarevima, školama, institutima i Fakultetu.

2. »Agronomski glasnik« mora voditi računa o različitim problemima stručnjaka raznih specijalnosti u raznim organizacijama i u svakom broju donositi bar po jedan rad iz slijedećih rubrika:

- a) ratarstvo i povrtlarstvo,
- b) stočarstvo,
- c) voćarstvo i vinogradarstvo,
- d) mehanizacija,
- e) ekonomika i organizacija.

Osim toga, u svakom broju bi trebalo objavljivati napise o radu komora i poljoprivrednih organizacija, stručne službe, industrije, fakulteta, škola i instituta, društava, Saveza i stručnih sekcija, naročito kad je taj rad od šireg značaja, Uz prikaze domaće i strane literature potrebno je i redovito objavljivati rubriku iz strane poljoprivrede.

3 Radovi i članci trebaju biti sažeti i kratki, a najduži od 15 stranica pisanih strojem u proredu. Naučne i stručne članke, koji su interesantni za uski krug stručnjaka, u pravilu ne treba objavljivati.

Svaki član Uredništva je zadužen za jednu glavnu rubriku i jednu pomoćnu, a koristi suradnju s predstavnicima stručnih sekcija. Naročitu pažnju treba obratiti radovima suradnika, koji se prvi puta javljaju u »Glasniku«. Članci trebaju biti aktuelni i po mogućnosti vezani uz sezonu, i zato »Agronomski glasnik« treba izlaziti svaki mjesec. Pojedini broj može donijeti više radova iz jednog područja, ali ne na štetu minimalne zastupljenosti svih ostalih rubrika. Članci, koje recenzija odbije, mogu se objaviti u rubrici »Za diskusiju« ukoliko pridonose razjašnjavanju problema.

Na kraju sjednice je utvrđen sastav broja 8, koji zbog kratkoće vremena za pripremu, još neće u potpunosti biti u skladu s navedenim zaključcima, ali ga se nastojalo s njima uskladiti.

PREPORUKA

Savez poljoprivrednih inženjera i tehničara Hrvatske, u želji da pomogne integraciona kretanja u poljoprivredi na osnovu podnesenog referata i ostalih materijala, analizirao je stanje organizacije nosioca unapređivanja poljoprivrede u našim komunama i donosi slijedeću

p r e p o r u k u

društvima Saveza poljoprivrednih inženjera i tehničara SR Hrvatske

Preporučamo da društva poljoprivrednih inženjera i tehničara rasprave i preporuče narodnim odborima općina da donesu odluku o osnivanju i radu poduzeća za razvoj poljoprivrede i prerađivačke industrije koje će djelovati kao integracioni centar. To poduzeće može biti poljoprivredno-industrijski, industrijsko-poljoprivredni ili poljoprivredni kombinat ili poduzeće, ili pak poduzeće za proizvodnju i preradu poljoprivrednih proizvoda ili poljoprivredno-šumsko gospodarstvo ili kombinat ili zadružni kombinat sa slijedećim zadacima:

- proizvodnja na društvenim poljoprivrednim ekonomijama i njeno stalno proširivanje;
- prerada u društvenim prerađivačkim pogonima;
- organizacija proizvodnje na gospodarstvima individualnih proizvođača i njeno uklapanje u plansku društvenu proizvodnju;
- poslovno-tehnička suradnja s postojećim poljoprivrednim zadrugama i drugim poljoprivrednim organizacijama.

Kod ovoga je jasno, da će se morati uzeti u obzir kompleksni uvjeti u kojima je stvaran integracioni centar, a naročito paziti na svu štetnost kopiranja sheme i kalupa, koji mogu biti, ukoliko nisu dovoljno prostudirane konkretne prilike, izuzetno štetni.

Osnovne funkcije poduzeća su ove:

1. Poduzeće kao cjelina:
  - vrši proizvodnju u društvenim ekonomijama,
  - vrši preradu u prerađivačkim pogonima,
  - vrši organizaciju robne proizvodnje seljačkih gospodarstava i njihovo uklapanje u društvenu proizvodnju,
  - ugovara proizvodnju sirovina i prerađevina sa svim zainteresiranima za konzum, preradu ili izvoz,
  - vrši sve aktivnosti za plansko unapređenje poljoprivrede općine,
  - planira i organizira školovanje i doškolavanje kadrova,
  - vrši investicije za poljoprivredu i preradu,
2. Ekonomije — vrše proizvodnju robe za tržište i proizvodnju reproduktionog materijala — sjemena, sadnica, rasne stoke, peradi itd. i proizvoda za prerađivačke pogone.
3. Poljoprivredna stanica — uslužna ekonomska jedinica ili samostalna ustanova kombinata vrši stručne usluge ekonomijama i drugim ekonomskim jedinicama kombinata,
  - utvrđuje proizvodne kapacitete sjemena, sadnica i kategorija stoke te u skladu s proizvodnom sposobnošću pojedinih parcela i hranjivom vrijednošću pojedinih krmiva izrađuje tehnološki proces koji svjesno sa sigurnošću i unaprijed postavljenim ciljem osigurava maksimalno moguću rentabilnu proizvodnju primjenom najnovijih tekovina nauke i tehnike,
  - vrši službu pripreme rada za proizvodnju na ekonomijama kombinata i na seljačkim gospodarstvima u kooperaciji,
  - osposobljava neposredne izvršioce proizvodnje (agrotehničare, zootehničare, kvalificirane radnike) za uspješno izvođenje svih radnih zahvata za koje su oni direktno odgovorni i prema uspjehu plaćeni,
  - vrši proizvodnu selekciju u stočarstvu i biljnoj proizvodnji,
  - vrši analize proizvodnosti i kvalitete sjemena, tla, gnojiva, stočnih krmiva i svih poljoprivrednih proizvoda, radi pravilnih obračuna između ekonomskih jedinica,

- vrši prognoznou službu zaštite bilja i kontrolira izvršenje poljoprivrednih propisa, koji su joj stavljeni u zadatak,
- stalno prati najnovija dostignuća nauke, u pokusima ih preispituje i u demonstracionoj proizvodnji utvrđuje mogućnost i rentabilnost primjene.
- 4. Ekonomske jedinice za kooperaciju, koje raspolažu s određenim materijalnim sredstvima: mašinski park, gnojivo, sjeme, sredstva za zaštitu bilja itd.
- 5. Prodavaonice poljoprivrednih proizvoda — kombinat može imati svoje, ali ne mora.

Prema tome, društveni sektor proizvodnje i prerade dobiva neuporedivo važniju funkciju nego danas. **Društveni sektor poljoprivredne proizvodnje i prerade postaje nosilac modernizacije čitave poljoprivrede i sela.**

Akumulacija, koju on može stvoriti iz proizvodnje na ekonomijama, sa servisima, u preradi i eventualnoj trgovini može biti tolika, da omogući zaposlenje većeg broja radnika i agronoma nego danas.

Vrlo brzo nakon formiranja ovakve organizacije nosioca unapređivanja poljoprivrede, uvidjet će se **koliko za brzo i sistematsko unapređivanje čitave poljoprivrede, odnosno samo važnijih kultura i grana treba poljoprivrednih inženjera i tehničara.** Znat ćemo tačno ne samo bližu i daljnju potrebu broja nego kakvog profila i orijentacije odnosno specijalnosti. Znat ćemo koliko ih npr. treba samo za kukuruz, za pšenicu, za šećernu repu, za uljarice, za povrće, za voćarstvo, vinogradarstvo, za govedarstvo, za svinjogojstvo, za laboratorijske analize i poslove, za prerađivačke pogone itd.

Ova organizacija, sa čvrstom financijskom bazom stvorenom u modernoj proizvodnji, preradi i kooperaciji, može planirati i stipendirati, a specijalizirati i usavršavati postojeće kadrove inženjera, tehničara i radnika.

Stručni kadrovi dobivaju jasnu perspektivu svog rada i zadataka. Fakulteti dobivaju perspektivu kako školovati i kako doškolovati stručnjake.

Organizacija naročito rješava ova pitanja:

- problem nosioca investicija i proširene reprodukcije u poljoprivredi,
- problem nosioca mehanizacije i njenog punog korištenja na ekonomijama i u kooperaciji; time se rješava pitanje daljnjeg kupovanja mašina za poljoprivredu uopće,
- problem stručne primjene sredstava za zaštitu bilja, i umjetnog nojiva,
- problem optimalnog korištenja postojećeg stručnog kadra,
- brzog uzdizanja novopotrebnih kadrova, jer će se znati koliko i kakvih kadrova treba,
- problem punog iskorištenja kapaciteta postojeće industrije proizvodnjom sirovina,
- problem maksimalno brzog i sistematskog povećanja prinosa i kvaliteta poljoprivrednih proizvoda na društvenim ekonomijama i u čitavoj općini,
- problem suradnje s drugim industrijama i svima zainteresiranim iz drugih općina.

Poljoprivreda i prerada poljoprivrednih proizvoda dobiva time operativni, akumulativni, integracioni i kadrovski centar i nosioca organizacije i izgradnje poljoprivrednih i prerađivačkih pogona za modernizaciju i socijalističku izgradnju poljoprivrede.

Narodni odbor može formiranjem i izgradnjom takve organizacije početi rješavati osnovni problem poljoprivrede svoga područja, vodeći računa o tome, da su za određivanje poslovnog područja bitni ekonomski uvjeti za razvoj poljoprivrede u određenoj regiji, a ne samo političko-teritorijalna podjela.

Ukoliko na tom području općine na unapređenju poljoprivrede djeluju vanjske privredne organizacije (npr. prerađivačka industrija), one mogu da osnuju svoje poslovne ili pogonske jedinice za kooperaciju. Ove poslovne jedinice moraju

raspolagati s odgovarajućim materijalnim sredstvima (sortno sjeme, gnojivo, sredstva za zaštitu, uređaji i oprema za vršenje odgovarajućih radova u biljnoj i stočnoj proizvodnji) i potrebnim stručnim kadrovima za uspješno vršenje kooperacije.

Teritorij za djelovanje takvih pogonskih ili poslovnih jedinica odredio bi narodni odbor općine, vodeći računa o djelovanju postojećih poljoprivrednih i zadružnih organizacija.

Ako na području općine ne postoje uvjeti za formiranje posebnih poslovnih ili pogonskih jedinica za kooperaciju vanjske privredne organizacije mogu se dogovoriti s postojećim zadružnim organizacijama na tom teritoriju, da zajednički rade na kooperaciji s individualnim poljoprivrednim proizvođačima.

Ugovorom između zadruge i vanjske privredne organizacije reguliraju se međusobni odnosi, prava i obaveze u pogledu zajedničke saradnje s individualnim proizvođačima.

S posebnim oprezom treba analizirati mogućnosti zadruge za unapređivanje proizvodnje i prerade, a direktnu organizaciju kooperacije mimo zadruga uspostavljati tamo, gdje to zadruga nije kadra načiniti.

VIJESTI IZ DRUŠTAVA

OSIJEK

29. maja 1963. god. održana je godišnja Skupština Društva agronoma Osijek. Između ostalog, veći dio diskusije bio je posvećen ulozi ove stručne organizacije na unapređenju poljoprivrede Osijek. Iako u razdoblju između dvije skupštine nije bilo neke posebne aktivnosti preko sekcija, na Skupštini je konstatirana i potvrđena uloga sekcija unutar Društva. Sekcije će se formirati u okviru društva agronoma i to po osnovnim granama poljoprivredne proizvodnje. One će raspravljati i donositi odgovarajuće prijedloge u vezi sa daljnjim akcijama.

Zaključci su Skupštine da se i dalje radi na još masovnijem organiziranju stručnih predavanja kako za proizvođače, tako i za agronome unutar Društva i sekcija, te da se organiziraju stručne ekskurzije u zemlji i po mogućnosti u inozemstvo.

Posebno je naglašena još veća angažiranost članova Društva na donošenju perspektivnih planova komuna i kotara.

Na Skupštini je bilo mnogo diskutanata koji su između ostalog inzistirali na još većoj aktivnosti svih agronoma.

Skupštini Društva poljoprivrednih inženjera i tehničara Osijek prisustvovao je predsjednik Saveza SPIT-a SRH-e, drug inž. Ivan Kuštrak.

ZUPANJA

25. maja 1963. god. održana je osnivačka skupština Društva poljoprivrednih inženjera i tehničara općine Županja. Kako je u novoj teritorijalnoj organizaciji vlasti ukinut kotar Vinkovci, nastala je potreba da se i u općini Županja formira društvo agronoma.

Značajno je napomenuti, da je inicijativu za formiranje Društva poljoprivrednih inženjera i tehničara Općine Županja dao Općinski odbor SSRN-a Županja poljoprivrede; upravo unapređenje poljoprivredne proizvodnje je prvi i najobjedinjavale sve akcije poljoprivrednog karaktera na ovom području. Pored vrlo plodne diskusije i izbora Upravnog odbora na osnivačkoj Skupštini je zaključeno:

1. da se aktivira rad Društva u provedbi izvršenja zadataka oko unapređenja poljoprivrede. Upravo unapređenje poljoprivredne proizvodnje je prvi i najvažniji zadatak poljoprivrednih stručnjaka.

2. da se izrade Pravila Društva;

3. da Društvo stalno kontaktira s nadležnim društvenim faktorima u cilju što efikasnijeg otklanjanja postojećih problema u proizvodnji;

4. da se izradi program aktivnosti Društva na unapređenju poljoprivredne proizvodnje i da se razmotre problemi članova.

5. da se stalno radi na stručnom usavršavanju članova zbog čega će se pozivati najistaknutiji stručnjaci iz naših poznatih naučnih institucija.

Očekuje se da će već prva godina djelovanja Društva poljoprivrednih inženjera i tehničara Županja biti plodna i da neće izostati odgovarajući uspjesi.

F.